

Polska i Kanada: zarys wspólnej historii

Stosunki dyplomatyczne między Rzeczypospolitą Polską a Dominium Kanady po raz pierwszy zostały nawiązane w czerwcu 1919 r.

Odpowiedzialna za nie była polska ambasada w Londynie. W okresie Drugiej Wojny Światowej, w dniu 22 marca 1942 r. polski rząd na uchodźstwie utworzył poselstwo w Ottawie. Wzajemne podniesienie placówek do rangi ambasad nastąpiło 29 kwietnia 1960 r.

Nowy rozdział stosunków dwustronnych nastąpił po zakończeniu rozmów Okrągłego Stołu, które zainicjowały w Polsce przejście do systemu demokratycznego i przywróciły jej suwerenność. Przywódca NSZZ Solidarność, Lech Wałęsa, złożył wizytę w Kanadzie w listopadzie 1989 r. i otworzył drogę do wizyty Premiera Tadeusza Mazowieckiego. Miała ona miejsce 27 marca 1990 r. Te dwa spotkania przywódców nowej, demokratycznej Polski z kanadyjskimi partnerami położyły podwaliny pod aktywną, wielowymiarową i owocną współpracę w latach następnych. Punktami szczytowymi polsko-kanadyjskiego dialogu politycznego były oficjalne wizyty Prezydenta RP Lecha Wałęsy w Ottawie we wrześniu 1994 r. i premiera Kanady Jean Chrétien'a w Warszawie w styczniu 1999 r.

Zanim nawiązano stosunki dyplomatyczne istniały, jak zwykle, kontakty między ludźmi. Po raz pierwszy Polacy emigrowali do Kanady w poł. XIX w. osiedlając się wokół Barry's Bay i w hrabstwie Waterloo, w Ontario. Obecnie Polacy stanowią jedną z największych mniejszości narodowych, zamieszkując we wszystkich prowincjach i terytoriach Kanady. Wielu przyczyniło się do jej rozwoju i dobrobytu, nigdy jednak nie porzucili związków z macierzą hojnie wspierając walkę o niepodległość w latach 1918-1920 i wstępując do Polskich Sił Zbrojnych w okresie Drugiej Wojny Światowej, kiedy to polsko-kanadyjskie braterstwo broni przyniosło wolność Północnej Europy. Po 1945 r. wiele tysięcy Polaków osiedliło się w Kanadzie i przyczyniło się do powstania czynnego polsko-kanadyjskiego środowiska, które szczyci się 270 różnymi organizacjami. Ich nadrzędna struktura, Polsko-Kanadyjski Kongres bierze czynny udział w debatach na temat miejsca Polonii we współczesnym świecie.

Polska jest członkiem WTO, OBWE, OECD oraz członkiem-zalozyicielem Organizacji Narodów Zjednoczonych. Polska, podobnie jak Kanada należy do państw, które w największej liczbie kierują swoje wojska do sił pokojowych działających w trudnych obszarach dzisiejszego świata: na Bliskim Wschodzie, na Balkanach, w Afganistanie. Od 1953 r. 43 000 polskich żołnierzy, policjantów i cywilnych funkcjonariuszy uczestniczyło w ponad 40 operacjach pokojowych.

Rzeczypospolita Polska stała się w 1999 r. członkiem NATO. Polska jest wdzięczna Kanadzie za udzielone poparcie oraz za ratyfikowanie członkostwa, jako pierwsza wśród państw Sojuszu, w dniu 2 lutego 1998 r.

Polska pozostaje największym partnerem gospodarczym Kanady w Europie Środkowo-Wschodniej. Roczne obroty handlowe przekraczają 400 mln. CAD. Obie strony zawarły liczne porozumienia w celu ułatwienia wymiany handlowej: umowę o ochronie wzajemnych inwestycji, o unikaniu podwójnego opodatkowania, o transporcie lotniczym, porozumienia o ochronie środowiska, sprawach zdrowia i budownictwa mieszkaniowego. Zawarto też porozumienie między CIDA i polskim Ministerstwem Spraw Zagranicznych o współpracy w zakresie programów pomocowych. W celu dalszego wspierania kontaktów Polska zorganizowała w 2001 r. w Montrealu pierwszą wystawę kooperacyjną, w której uczestniczyło ponad 100 polskich firm.

Polski eksport do Kanady podwoił się od 1997 r., a obroty wykazują stałą tendencję wzrostu i zróżnicowania. Obecnie ponad 140 firm kanadyjskich korzysta z możliwości, jakie otwiera polski rynek. Są wśród nich tak znane marki jak Bombardier, Pratt & Whitney czy McCain Foods.

Wież, która łączy nasze kraje jest silna i trwała. Jej podstawa jest przyjazn, wspólnota wartości i odpowiedzialność za pokój i stabilizację na świecie.